

Urvalsprovet i konstforskning

Förhandsmaterial

Cook, Nicholas 2014. "Between art and science: Music as performance". *Journal of the British Academy* 2, 1–25.

Davey, Nicholas 2013. "Aesthetic Reasoning: A Hermeneutic Approach". *Nordic Journal of Aesthetics* 23 (46), 8–17.

Flynn, Rebecca 2017. "Parody as Translation: Ibsen's new woman in the pages of Punch". *Nordic Theatre Studies*, 28 (2), 56–70.

Kurikka, Kaisa 2011. "Elokuvat romaanien välissä: Mitä tapahtuu Baby Janelle?" / "Filmer mellan romaner: Vad hände med Baby Jane?" *Lähikuva* 3, 26–40.

Madsen, Lea Heiberg 2017. "Neo-Victorian Naughty Children: Double Narratives, Struwwelpeter and (Mis)Reading Misbehaviour". *Neo-Victorian Studies* 10 (1), 83–109.

Anvisningar

- Urvalsprovet består av två delar.
 - Uppgift 1 i del 1 är en flervalssuppgift som du svarar på i YH-systemet.
 - Uppgifter 2 och 3 i del 1 och uppgift 4 i del 2 är uppgifter som du besvarar skriftligen. Du kan inte bli antagen om du endast svarar på uppgiften i detta provfilen (uppgifter 2–4).
- Skriv dina svar på uppgifterna 2–4 i ett skilt svarsdokument. Ladda ner svarsdokumentet från sidan med anvisningarna för urvalsprovet, samma sida som du laddade ner detta provdokument från.
- Skriv dina svar på finska eller svenska. Svar på andra språk beaktas inte i bedömningen.
- I del 1 ska du besvara de flervalssfrågor och två frågor som formulerats utgående från förhandslitteraturen.
- Del 2 baserar sig på den förhandslitteratur du studerat samt en text som delas ut vid provtillfället. Uppgiften mäter den strukturerade hanteringen av ämnet och förmågan att tillägna sig det material som delas ut vid provtillfället. De viktigaste kriterierna för bedömning av svaren är innehåll, begreppslig klarhet, följdriktighet och ett flytande språk.

Poäng

Urvalsprovet bedöms på skalan 0–100.

Del	Du kan få	Du kan enbart väljas in om du får
1	0–40 poäng	minst 20 poäng och utifrån ditt poängtal i del 1 är bland de hundra bästa
2	0–60 poäng	minst 30 poäng (svaren i del 2 bedöms enbart för dem som godkänts i del 1 och är bland de hundra bästa)
totalt	0–100 poäng	

Uppgift 2 och 3 i del 1 granskas endast om du får minst 10 poäng för uppgift 1 (flervalssuppgiften) i del 1. Om du får färre än 10 poäng för uppgift 1, skulle dina poäng för del 1 hur som helst stanna under de 20 poäng som krävs.

DEL 1 (0–40 poäng)

Uppgift 1. Uppgift 1 är en flervalsuppgift som du svarar på i YH-systemet. Läs närmare anvisningar på [sidan med anvisningar för urvalsprovet](#). (0–30 poäng)

Uppgift 2. Presentera koncist Nicholas Cooks infallsvinkel på performancesstudier av musik och disciplinens förhållande till den traditionella humanistiska forskningen. (0–5 poäng)

Svaret får vara högst en halv sida långt (fontstorlek 12, radavstånd 1,5).

Uppgift 3. Vilka är de viktigaste kriterierna för meningsfulla omdömen om konstverk enligt Nicholas Davey lägger i artikeln "Aesthetic Reasoning: A Hermeneutic Approach"? (0–5 poäng)

Svaret får vara högst en halv sida långt (fontstorlek 12, radavstånd 1,5).

DEL 2 (0–60 poäng)

Uppgift 4. På vilket sätt ifrågasätter filmatisering, filmromanisering, parodier på skådespel och den neoviktorska romanen (*neo-Victorian novel*) den under romantiken utkristaliserade synen på upphovsmakaren som ursprunglig startpunkt för betydelse och unik källa till kreativa uttryck?

Besvara frågan i essäform utgående från Kaisa Kurikkas, Rebecca Flynns och Lea Heiberg Madsens artiklar. Åskådliggör ditt svar med exempel ur artiklarna. Ta stöd av det utdrag ur texten som finns här intill för ditt svar (Text 1 på sidan 2).

Svaret får vara högst 3 sidor långt (fontstorlek 12, radavstånd 1,5).

Text 1

Sanders, Julie. *Adaptation and Appropriation*, s. 2. London and New York: Routledge 2006.

Text har avlägsnats på grund av upphovsrättsliga skäl.

VOKABULÄR

canonical: kanonisk, erkänd

context: kontext, sammanhang

embedded: innesluten, inbäddad

explicitly: uttryckligen

generic mode: genretyp

inescapable: oundviklig

interpretation: tolkning

intertextual: intertextuell, i relation till andra texter

precursor: föregångare

reinterpretation: omtolkning

relocation: omlokalisering

Urvalsprovet i konstforskning, Del 1, uppgift 1

Urvalsprovet består av två delar. Uppgift 1 i del 1 är en flervalsuppgift som du svarar på i detta provsystem. Uppgifterna 2 och 3 i del 1 och uppgifterna i del 2 är uppgifter som du besvarar skriftligen enligt de anvisningar som publicerats på Helsingfors universitets webbplats: [Anvisningar](#)

Du kan inte bli antagen om du endast svarar på flervalsuppgiften i detta system.

DEL 1, uppgift 1 (0–30 poäng)

Besvara på frågorna 1.1–1.15 som formulerats utgående från förhandslitteraturen. Välj för varje flervalsfråga ett (1) svarsalternativ som utifrån det du har läst stämmer överens med påståendena. Om du inte vill svara på frågan markerar du "inget svar".

Varje rätt svar ger två poäng (+2 poäng). För fel svar får du inga poäng, och inga poäng subtraheras (0 poäng). Om du markerar "inget svar", får du inga poäng, och inga poäng subtraheras (0 poäng). Om du lämnar en punkt tom, får du inga poäng, och inga poäng subtraheras (0 poäng). Du kan få totalt 0–30 poäng.

Besvara frågorna 1.1–1.3 utifrån följande artikel:

Lea Heiberg Madsen. Neo-Victorian Naughty Children: Double Narratives, *Struwwelpeter* and (Mis)reading Misbehaviour.

Besvara frågorna 1.4–1.6 utifrån följande artikel:

Nicholas Davey. Aesthetic Reasoning: A Hermeneutic Approach.

Besvara frågorna 1.7–1.9 utifrån följande artikel:

Rebecca Flynn. Parody as Translation: Ibsen's new woman in the pages of *Punch*.

Besvara frågorna 1.10–1.12 utifrån följande artikel:

Kaisa Kurikka. Filmer mellan romaner: Vad hände med Baby Jane?

Besvara frågorna 1.13–1.15 utifrån följande artikel:

Nicholas Cook. Between art and science: Music as performance.

1.1) Heinrich Hoffmann

1. fick aldrig se sin bok *Struwwelpeter* (Drummel-Petter eller Pelle Snusk) publicerad.
2. dog snart efter att den första upplagan av *Struwwelpeter* publicerats.
3. är enligt modern forskning den första som beskrivit uppmärksamhetsstörning med hyperaktivitet.
4. ifrågasatte uppfattningen om barns oskuldshet, men Sigmund Freud uppskattade inte hans insikter.

1.2) Vilket av följande påståenden om romanen *Gillespie and I* stämmer?

1. Harriet Baxter är en pålitlig berättare.
2. Läsaren utforskar Sibyl genom en lins som utgör en "gotisk spegel", genom vilken berättaren och huvudpersonen själv syns.
3. Genom berättarens tips får läsaren reda på att Harriet Baxter medvetet lever ett dubbelliv.
4. Berättelsen ger läsaren en tydlig och entydig bild av den nioåriga Sibyl.

1.3) Under den viktorska tiden

1. publicerades inte fiktiva verk som på allvar och i detalj skulle ha utforskat barns sinne.
2. etablerade sig inte den vetenskapliga forskningen om barns tillväxt och utveckling som en separat disciplin.
3. skilde sig barns juridiska och praktiska status knappt från vuxna kvinnors status.
4. var man inom kulturella, juridiska och medicinska institutioner redo att lyssna till barn.

1.4) Enligt vilken forskare har begreppet om tolkningsgrunder kollapsat?

1. Barbara Stafford.
2. Joseph Margolis.
3. Gianni Vattimo.
4. Nicholas Davey.

1.5) Estetiska tolkningar eller omdömen, enligt Nicholas Davey,

1. är alltid godtyckliga och subjektiva, vilket gör dem meningslösa.
2. kräver inte kontextuella eller spekulativa relationer för att vara meningsfulla.
3. kan ta fram och utvidga ett verks kognitiva innehåll.
4. har inte betydelse för estetisk fostran.

1.6) Edward Hopper får i sin skildring av folk i en barlokal fatt i en stämning av ensamhet och tysthet, därför att han

1. mystiskt förmår överföra sina inre känslor till målningen.
2. tillämpar målarkonstens allmänna konventioner för att förmedla känslan av en viss miljö.
3. har övergett målarkonstens alla allmänna konventioner för att förmedla känslan av en viss miljö på ett kreativt sätt.
4. med sin målning lyckas vägleda åskådaren in i samma känslöstämning.

1.7) Vilket av följande påstående stämmer inte?

1. Många brittiska kritiker i slutet av 1800-talet ansåg att det inte kan finnas kvinnor som Hedda Gabler och att hon inte har någon motsvarighet i verkliga livet.
2. F. Antseys parodi på *Hedda Gabler* gör Hedda till en maktlös kvinnlig karaktär.
3. F. Antseys parodi på *Hedda Gabler* ger vid handen att elimineringen av andra karaktärer hjälper Hedda att övervinna sin inre kamp.
4. Det att Antsey driver med Ibsens investering i psykologisk realism räddar Hedda Gabler från ett tragiskt öde.

1.8) I Antseys parodi på Ibsens pjäs *Rosmersholm*

1. är den vita hästen ett fysiskt hinder för självmord.
2. hoppar den vita hästen från en bro för att begå självmord.
3. begår enbart Rosmer självmord eftersom Rebecca lurar honom.
4. dödar den vita hästen Rebecca.

1.9) Är Noras beslut att återvänta hem i slutscenen av F. Antseys parodi

1. emancipatoriskt?
2. antiemancipatoriskt?
3. något som understryker allvaret i hennes avfärd?
4. feministiskt betydelsefullt?

1.10) Appropriering skiljer sig från adaption genom att

1. det i appropriering finns tydliga signaler som refererar till originalverket.
2. appropriering tar sikte på något nytt.
3. appropriering relativt troget återger originalverket.
4. appropriering inte skapar någon ny kulturell produkt eller något nytt kulturellt fält.

1.11) I Robert Aldrichs film *Vad hände med Baby Jane?* spelar Bette Davis

1. en före detta vaudeville-barnstjärna.
2. en ung kvinna som lider av panikstörning.
3. en superstjärna i 1930-talets Hollywood.
4. rollen som Margo Channing.

- 1.12) Varför fokuserar man inom den nya adaptionsforskningen ofta på den analogicitet som uppstår genom åtskillnad?
1. Den styr uppmärksamheten till den talade dialogen, det vill säga till det som under stumfilmseran i huvudsak saknade.
 2. Den ifrågasätter den modell som konstruerats kring tanken om trohet mot förlagan.
 3. Den visar att upphovet till en adaptation inte förbinder sig till återgivande.
 4. Den framhäver att adaptionsprocessen är en någorlunda rak linje från en punkt till nästa.
- 1.13) Syftet i Nicholas Cooks artikel är att
1. visa att grafiska beskrivningar av musik helt motsvarar hur musik låter.
 2. visa att notskrift kan åsidosättas helt inom kulturellt orienterad musikvetenskap.
 3. betona betydelsen av vetenskapliga metoder inom traditionell humanistisk forskning.
 4. visa att endast information som fås i ett musikuppförande har betydelse för performancestudier.
- 1.14) Vilket av följande påståenden gällande pianisten Eugen d'Albert uppförande av Schuberts Ges-dur Impromptu (Op. 90, nr 3) år 1905 stämmer inte enligt Nicholas Cooks artikel?
1. d'Alberts uppförande följde den musikanalytiska teori som nedärvts från musikteoretikern Heinrich Schenker och som dagens Schenker-analytiker anser vara grunden till disciplinen performancestudier.
 2. d'Albert var en pianist som Heinrich Schenker beundrade.
 3. d'Alberts tolkning följde inte exakt Schuberts verks regelbundna frasering med fyra taktenheter.
 4. d'Alberts tolkning framhävde särskilt uttrycksfulla delar av verket.
- 1.15) Craig Sapps studie vid forskningscentret CHARM (Research Centre for the History and Analysis of Recorded Music), vilken beskrivs i Nicholas Cooks artikel, visade att
1. många olika artisters inspelade uppföranden av Chopins mazurkor motsvarade varandra överraskande mycket.
 2. hur det digitala materialet över uppförandena tydligt urskilde artistens härkomst och nationalitet.
 3. den berömda pianistens samling inspelningar av Chopins mazurkor inte var äkta.
 4. de Chopin-mazurkor som undersöktes kunde fås att låta bättre genom modifiering av uppförandenas tempo och ljudinspelningarnas akustik.

Bedömningskriterier

Del 1, uppgift 1 (0–30 poäng)

- 1.1) 3: är enligt modern forskning den första som beskrivit uppmärksamhetsstörning med hyperaktivitet.
- 1.2) 2: Läsaren utforskar Sibyl genom en lins som utgör en "gotisk spegel", genom vilken berättaren och huvudpersonen själv syns.
- 1.3) 3: skilde sig barns juridiska och praktiska status knappt från vuxna kvinnors status.
- 1.4) 3: Gianni Vattimo.
- 1.5) 3: kan ta fram och utvidga ett verks kognitiva innehåll.
- 1.6) 2: tillämpar målarkonstens allmänna konventioner för att förmedla känslan av en viss miljö.
- 1.7) 2: F. Antseys parodi på *Hedda Gabler* gör Hedda till en maktlös kvinnlig karaktär.
- 1.8) 1: är den vita hästen ett fysiskt hinder för självmord.
- 1.9) 2: antiemancipatoriskt?
- 1.10) 2: appropriering tar sikte på något nytt.
- 1.11) 1: en före detta vaudeville-barnstjärna.
- 1.12) 2: Den ifrågasätter den modell som konstruerats kring tanken om trohet mot förlagan.
- 1.13) 3: betona betydelsen av vetenskapliga metoder inom traditionell humanistisk forskning.

- 1.14) 1: d'Alberts uppförande följde den musikanalytiska teori som nedärvt från musikteoretikern Heinrich Schenker och som dagens Schenker-analytiker anser vara grunden till disciplinen performancestudier.
- 1.15) 3: den berömda pianistens samling inspelningar av Chopins mazurkor inte var äkta.

DEL 1, uppgift 2 (0–5 poäng)

Svaret kan delas in i delarna A–E.

A (0–1 p.) Förhållandet mellan performanceanalys av framförd musik och traditionell performanceforskning enligt Cooks artikel.

B (0–1 p.) Förhållandet mellan Cooks forskningsmetod och traditionella humanistiska forskningsmetoder.

C (0–1 p.) Materialet som använts i analysen och analysmaterial som fås från materialet.

D (0–1 p.) Undersökningens natur och resultaten som erhålls med hjälp av analysen.

E (0–1 p.) Hur undersökningen placerar sig i förhållande till traditionell humanistisk forskning.

Exempelsvar

I sin artikel för Nicholas Cook fram en forskningsinriktning för musikframträdanden som inte grundar sig på enbart en traditionell textkritisk granskning av kompositörens notation. Utgångspunkten i forskningsinriktningen är en analys av musikframträdandet som framhäver musikens betydelse som ett kulturellt fenomen. Även om den musikaliska upplevelsen enligt Cook är centralt förbunden med själva framträdandet, understryker han avvikande från den rådande forskningen inom teatervetenskapen dialogen mellan text och framträdande i analysen av konstupplevelsen. Avvikande från traditionell humanistisk kvalitativ forskning grundar sig Cooks analysbaserade angreppssätt på en kvantitativ, statistisk analys som med hjälp av datoranalys undersöker musiken utifrån datamaterial som stöder hörselintryck. Cook kallar detta angreppssätt "augmented listening". Källmaterialet består av ljudupptagningar, som det numera är lätt att få tillgång till, av framträdanden av musikstycken. Av ljudupptagningarna skapas digitalt datamaterial (MIDI) om musikens olika parametrar, i synnerhet tempo, som modelleras grafiskt med hjälp av olika datorprogram (t.ex. Sonic Visualiser). Detta möjliggör en jämförande analys av olika framföranden av ett specifikt musikstycke i fråga om tempoupbyggnad eller förhållandet mellan framträdandets tempoupbyggnad och kompositörens notation. Som ett resultat av analysen får man information om till exempel artisternas typiska uttrycksmässiga drag, såsom fraseringsteknik (phrase arching), som kan jämföras med vissa musikanalytiska grunder, rådande framförandep Praxis eller kulturbundna stildrag. Cooks analysbaserade angreppssätt strävar efter att ge en mer vetenskaplig grund för traditionell humanistisk forskning, och därmed stödja den ständigt expanderande forskningsinriktningen digital-humanities.

DEL 1, uppgift 3 (0–5 poäng)

Svaret kan delas in i delarna A–E.

A (0–1 p.) Utgångspunkter för bedömning av ett konstverk.

B (0–1 p.) Konstupplevelsens förhållande till den omgivande verkligheten: den hermeneutiska tolkningens och observationens betydelse i konstupplevelsen.

C (0–1 p.) Den normativa grunden för en meningsfull bedömning av ett konstverk.

D (0–1 p.) Förhållandet mellan bedömningen och tolkningen av ett konstverk.

E (0–1 p.) Förhållandet mellan bedömning och tolkning av ett konstverk och det intelligenta innehållet i konstverket och dolda möjligheter i konstverket.

Exempelsvar

Enligt Nicholas Daveys artikel grundar sig en meningsfull bedömning av ett konstverk på såväl upplevelsen av konstverket som konstverkets ontologi. Davey anser att ett konstverk därmed är en helhet av det befintliga verket och dess tolkning. Davey grundar sin åsikt på Gadamer's hermeneutik där den "horisont" som omger såväl konstverket som dess tolkning utgör utgångspunkten för bedömningen av konstverket. Enligt Gadamer's hermeneutik framskrider tolkningen av konstverket cirkulärt och ger hela tiden upphov till nya tolkningar. Uplevelsen av konstverket handlar därmed inte om upplevelsen av

ett enskilt objekt eller den självbegränsande helheten, utan upplevelsen grundar sig på relativa betydelser där upptäckten av en delhelhets förhållanden förändrar andra delhelheter på ett öppet kontinuerligt sätt. I Daveys mening är det också väsentligt att konstupplevelsen i sig själv skapar normerna för en meningsfull konstbedömning. Dessa normer är inga regler i den bemärkelsen att de utgör en metod, utan betydelseskapande karakteristiska faktorer som uppstår i konstupplevelsen. Davey avslutar artikeln med en förteckning bestående av fyra punkter med grunder för meningsfull bedömning av ett konstverk där de två första punkterna understryker huruvida bedömningen av konstverket är ändamålsenlig i förhållande till tolkningen av verket. En ändamålsenlig bedömning beaktar den referensram som konstverket skapar och tolkningens trovärdighet, med vilka Davey avser tolkningens inre följdriktighet och logik. Enligt Davey ska en meningsfull bedömning av ett konstverk ytterligare beakta huruvida tolkningen motsvarar, tillför eller utökar det intelligenta innehållet i konstverket och huruvida tolkningen dessutom refererar till konstverkets dolda möjligheter till vilka konstverkets idé ytterligare kan leda via tolkningen.

DEL 2 (0–60 poäng)

I del 2 av provet är centrala kriterier i bedömningen av svaren sakinnehåll, begreppsmässig klarhet, följdriktighet och språklig smidighet. Härnäst beskrivs de delområden som ingår i ett bra svar.

I del 2 granskar sökanden romantikens uppfattning av författaren i förhållande till filmadaption, romanisering, parodi och den nyviktorska romanen. Ett svar som ger maxpoäng behandlar de granskade fenomenen ur perspektiven adaption och appropriering (Kurikka). Dessutom lyfter det fram Julie Sanders tanke om författarens etiska eller politiska engagemang i förhållande till dennes beslut att återge ett tidigare konstverk med vissa skillnader. Ett idealsvar ger detaljerade exempel på verk som exemplifierar Sanders tanke från varje granskad konstform (Kurikka, Flynn, Madsen).

I ett bra svar behärskar skribenten Kurikkas teori om adaption och appropriering samt det centrala sakinnehållet i Kurikkas, Flynns och Madsens artiklar och kan analysera det lästa materialet följdriktigt inom ramen för provfrågan. Skribenten kan definiera likheter och skillnader mellan begreppen adaption och appropriering samt detaljerat presentera filmadaption, romanisering, parodi och den nyviktorska romanen som konstformer. I ett bra svar kan skribenten också sätta tanken om flera författare och om att återge med vissa skillnader, som har samband med begreppen adaption och appropriering, i relation till romantikens uppfattning av författaren där författaren ansågs som utgångspunkten för den ursprungliga betydelsen och det unika skapande uttryckets källa. Sökanden kan även utifrån Kurikkas, Flynns och Madsens artiklar ge detaljerade exempel på verk som åskådliggör hur författarens etiska eller politiska engagemang syns i de granskade filmadaptionerna, romaniseringarna, parodierna och nyviktorska romanerna.

I ett bra svar identifieras filmadaptioner, romaniseringar, parodier och nyviktorska romaner som adaptioner och approprieringar. Filmen *Vad hände med Baby Jane?* i regi av Robert Aldrich är en adaption i begreppets traditionella bemärkelse av Henry Farrells roman med samma namn. Den filmiska adaptionen skiljer sig däremot från den ursprungliga romanen redan på grund av de olika medierna. Även om man kan se skillnader härstammar de inte från skaparens etiska eller politiska engagemang. I sin roman *Baby Jane* placerade Sofi Oksanen sitt politiska ställningstagande till porrindustrin. Oksanens roman tar även ställning till den dåligt fungerande finländska vårdkulturen och är en kritik av såväl den heteronormativa kulturen som den finländska socialpolitiken. I F. Ansteys fyra Henrik Ibsen-parodier fungerar komedin som en kulturell buffert mellan den allvarliga skandinaviska dramatiken och den brittiska publiken, och är i praktiken en effektiv översättningsmetod. Ansteys parodier försöker förmedla innehållet i Ibsens pjäser till en publik som ringaktar dramatiken. Trots komikens metoder är den nya kvinnan och hennes arv det meddelande som parodierna lämnar hos den brittiska publiken. Clare Dudmans och Janne Harris nyviktorska romaner *98 Reasons for Being* och *Gillespie and I* behandlar omtyckta viktorska gotiska metaforer på ett sätt som ifrågasätter moderna normer och seder. Romanerna omdefinierar barnet och barndomen som begrepp samt dryftar kontinuitet i andrafieringens process. I båda romanerna är *Struwwelpeters* skepnad en hänvisning till det egentliga och symboliska våldet som barn vållas i egenskap av samhällets mest sårbara medlemmar och som förvägras agens och synlighet. Oksanens, Ansteys, Dudmans och Harris etiska och politiska engagemang förklarar författarnas intresse för att återge med vissa skillnader. I varje fall föds det "ursprungliga verket" på nytt genom efterbildningen som ett uttryck som genom tanken om flera författare och upprepning som uttryck ifrågasätter romantikens författaruppfattning.

Ett bra svar har ett flytande och precist språk. Ett bra svar är dessutom en detaljerad och balanserad helhet med en tydlig röd tråd.